

נטי שמיע עופר - בציבור

טקסט: טל בן צבי

נטי שמיע עופר מנסחת אופציות להתנסות גופנית. סימולציה של התנהלות בחלל ממשי, וירטואלי או בדיוני, המאפשר לגוף לשאת את זיכרון קיומו. זהו קיום משמר, מתעד, הזוכר את עקבותיו ונוכחותו של הגוף בחלל.

מהלך זה הוא חלק מבדיקה שעושה האמנית בשנים האחרונות בחללים פרטיים וציבוריים על מידת היחס בין גוף לאובייקט בחלל נתון. האובייקטים מתפקדים כמהות שמסמנת ומנכיחה את הגוף ואת פעולותיו האפשריות, בחלל שאיננו רושם פעילות או משמר עקבות, אלא מוחק כל שארית תנועה או סימן לקיומה. בחלל נקי, ריק, מוכן לקליטה ולריקון אין סופיים של נוכחות הגוף הממשי, היא יוצרת הפרעה. סידרה של אובייקטים המייצגים אופציות לתיעוד זיכרון והנכחה. היא צוברת אובייקטים בשטח, צוברת סימנים המסמנים טריטוריה ופעילות. סימנים במצבי צבירה שונים, המצטברים - מעצם הרצף וההוספה - לכדי ציבור של סימנים. סימנים בציבור.

רצף של זוגות נעליים צמודות לקיר, בקו ניצב לאובייקט - מעין שולחן/ מחילה המדמה שינה. הנעליים מכוסות בד לייקרה שנראה כמו עור מתוח. זוגות הנעליים משומרות, מקובעות, לא ניתנות לזיהוי והחפצה. לצד כל נעל ישנו פתח, חריץ בלייקרה, המאפשר חדירה של כף היד. חדירה, כניסה למצב תת עורי. הדבר המשומר המקובע עדיין מאפשר פעילות, אבל פעילות אחרת: מישוש, נגיעה, תחושה, ללא ראייה, לקיחה או חיפצון.

זהו יותר זיכרון של נעליים, זיכרון של רגע היחלצות הרגל. זיכרון של סדר, של מצב שניתן לחזור אליו. סימון של טריטוריה בחלל, סימון של נוכחות אנושית על מגוון פעולותיה שהועתקו למצבי תנועה חילופיים: שינה, ישיבה סביב שולחן או הליכה יחפה.

על הקיר שלוש כריות ומתחתן שלושה דימויים בהדמיית מחשב. כריות תונך, אביזרים כאילו פונקציונאליים לתנוחות של הגוף בשינה. כריות שמולבשות על הגוף, ניכפות עליו. כריות המסמנות חלל נגטיבי האמור להיסגר. זהו ניסיון לבדיקה מעבדתית איך מתנהג גוף אדם בחלל ממושטר. קנה המידה של הגוף נלקח. נגטיב של מידות הגוף נוצר. נקודות המגע של הגוף עם האובייקט, עם המיטה, עם החלל, מסומנות. זהו ניסיון לאחד את הפזיטיב והנגטיב של הגוף. ליצור אחדות, רצף, קשר בין הגוף למיטה, הגוף והחלל, ועל ידי כך להרחיב את גבולות הגוף.

במרכז החדר אלמנט מרכזי דמוי שולחן. זוהי התייחסות לשולחן ישיבות מוארך שנמצא בחלל החדר הנגדי, ומשתקף דרך דלתות הזכוכית. האלמנט עשוי קונסטרוקציה עטופה לייקרה ותלוי מהתיקרה. לאורכו שקעים: שקיות מים שבתוכן צפים ספרים פתוחים לרווחה.

במחצית הספר, מגלה פסוקת הספר דימוי של פסוקת שיער של אשה במצב שינה. פסוקת הספר מעידה על סדר, היגיון מבני הקשור לשפה, למשקל העמודים, לידע נרכש בציר זמן של דפדוף: תחילת קריאה, סוף קריאה. פסוקת השיער המשתנה מספר לספר מעידה על קיטוע זמן שינה, על שינוי תנוחה. תנועה לא מייצרת, לא פונקציונלית, החוזרת על עצמה. תנועה בתוך מצב תת הכרתי למציאת איוון. שקיות הנוזלים, מעין נוזלי שימור, משמרות רגע אינטימי, מיני, של חשיפת מבנה שורשי השיער. השקע נוצר מכובד המים המטביע את חותמו על הלייקרה, כמו הטבעה של תנוחת הראש על הכרית. הראש צף במים, ספק גוף ספק גופה. גבול שינה ומוות.

בתוך האובייקט דמוי השולחן יש הצעה למחילת שינה. מחילה אינטימית, חלל פונקציונלי, הזמנה לשינה, להתכנסות משותפת, קולקטיבית. שינה ציבורית של יחיד ברשות רבים, שינה בציבור.

על הקיר, מתחת לשלוש הכריות, שלושה הדמיות מחשב: מעבדת שינה, הצעה לשינה במרחב ציבורי. הצעה לשינה במצב מאונך תוך התעלמות מכוח הכובד. מחילות השינה מאונכות, מקבילות זו לזו, כמו תאי שינה ברכבת או בחלל החיצון. גומחות, מערות קבורה, חלל שינה ומוות, התכנסות פנימה למרכז הגוף עד כדי צמצום והיעלמות.

ישנה התעסקות בחלל מינימלי סביב אדם, חלל המאפשר הגנה ופרטיות. חלל מינימלי המסומן על ידי נקודות חיכוך, נקודות מעבר, גבול שהוא דיפוזי - מחלחל מהציבורי לפרטי ומהפרטי לציבורי. שינה שהיא תווך - קליפה - נגיב - תת חלל - אטמוספירה.

השלכה של הגוף הממשי למקום מנוחה תיאורטי. השלכה אוטומטית אינסטינקטיבית, הנוצרת מהיחס בין לאות הגוף הממשי וסימון החלל הריק, המחכה להתמלא ולהכיל בתוכו דבר מה. סימולציה של שינה במקום ארעי, סטרילי ומנוכר, אך בו זמנית גם כזה המאפשר בידוד והגנה כתוצאה מההרמה מהרצפה למקום גבוה, ובגלל חוסר נקודת המבט הפולשני לתוך טריטוריית השינה. קליפה, התעטפות, אינטימיות.

מצב אי ההכרעה, אי היכולת, חוסר האפשרות להנכחת הגוף הפעיל בחלל, הופך לנקודת מוצא במעבר אל הוויה אחרת. זהו מצב של כינוס עצמי והרחבת גבולות הגוף על ידי יצירת עור כפול. תפיסת מעטפת המחילה כתוספת אנטומית המאפשרת חלל פרטי, אטמוספירה. יצירת תת מרחב ציבורי בו יש לגוף מקום לשאת את זיכרון קיומו.

מתוך: בן צבי, טל, 2000. *מזרח תיכון חדש - 11 תערוכות יחיד בגלריה קרן היינריך בל*, הוצאת עמותת הגר, עמודים 58-63